

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 8452/2021
22.12.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Мирко Томић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Славољуб Миросављевић, адвокат из ..., ради издржавања, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 495/2020 од 06.07.2021. године, у седници одржаној 22.12.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 495/2020 од 06.07.2021. године и предмет **ВРАЋА** том суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Јагодини П2 268/20 од 22.10.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да суд туженог обавезе да јој исплати на име законске обавезе издржавања за период од 19.12.2014. године до 31.09.2015. године, износе од 11.666,00 динара за период од 09.12. до 31.12.2014. године, са законском затезном каматом на тај износ, почев од 05.01.2015. године, па до исплате, као и износе од по 17.500,00 динара за првих 9 месеци 2015.године, јануар – септембар, са законском затезном каматом за сваки наведени месечни износ, почев од 05.-ог у следећем месецу у односу на месец за који се дугује издржавање па до исплате, као неоснован. Ставом другим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Апелациони суд у Крагујевцу је, пресудом Гж2 495/2020 од 06.07.2021. године, ставом првим изреке, преиначио пресуду Основног суда у Јагодини П2 268/20 од 22.10.2020. године, тако што је обавезао туженог да тужилји на име законске обавезе издржавања исплати: за период од 19.12.2014. године, као дана подношења тужбе до 31.12.2014. године, износ од 11.666,00 динара, са законском затезном каматом на тај износ, почев од 05.01.2015. године, па до исплате, а за период од 01.01.2015. године до 30.09.2015. године, месечне износе од по 17.500,00 динара, са законском затезном каматом на сваки наведени месечни износ, почев од 05.-ог у следећем месецу у односу на месец за који се дугује издржавање па до исплате. Ставом другим изреке, тужени је обавезан да тужилји накнади трошкове парничног поступка у износу од 81.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио благовремену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 18/20), и утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП-а, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је рођена ...1991. године, а тужени је њен отац чије очинство је утврђено правноснажном пресудом Вишег суда у Јагодини П 286/16 од 23.10.2017. године. У време када је поднела тужбу суду против туженог, ради издржавања, 19.12.2014. године, тужиља је имала 23 године и била је уписана на Вишој ... школи у ..., студијски програм "ВВ", смер ..., на првој години студија школске 2014/2015 годину није дала ниједан испит, а закључно са завршетком те школске године, обновила је прву годину студија, али те студије није завршила. У периоду од октобра 2014. године до фебруара 2015. године живела је у ..., где је становала код деде, тако што је плаћала део трошкова за инфостан (утрошену струју и воду), у месечном износу од 10.000,00 динара, док је преостали део трошкова сносио деда. У том периоду радила је, у почетку два и по месеца у пекари, где није била пријављена, а остваривала је зараду од око 40.000,00 динара. Почев од фебруара 2015. године радила је у теретани, где је зарађивала око 30.000,00 динара. Своје укупне редовне месечне трошкове у том периоду је определила у износу од 35.000,00 динара, а добијала је и помоћ од мајке од по 100 евра месечно. Почев од децембра 2014. године, па у наредних годину дана, није комуницирала са мајком због тога што је поднела тужбу против туженог ради утврђења очинства чему се њена мајка противила. Са туженим није у контакту и он јој није давао издржавање. Тужиља се изјаснила да је у спорном периоду када је радила, могла да задовољи своје месечне потребе. Тужени је отац двоје пунолетне деце, сина ГГ рођеног 1985.године, који ради као аутомеханичар и кћерке ДД рођене 1991.године која је редован студент, па тужени учествује у њеном издржавању месечним износом од 150 евра. Почев од 26.12.2019. године, тужени је у инвалидској пензији. Током 2014.године просечно је зарађивао 40.-50.000,00 динара месечно, а нема непокретности на своје име. Своје потребе определио је на износ од 15.000,00 динара месечно.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиље одбио, јер је у спорном периоду за који тражи издржавање од туженог, она радила и остваривала зараду, прво у износу од 40.000,00 динара, месечно, а потом у износу од 30.000,00 динара месечно и, у том периоду, је могла да задовољи све своје потребе, како је навела у свом исказу. По мишљењу првостепеног суда, с обзиром на утврђену чињеницу да је тужиља имала посао и остваривала зараду, а да је самим тим била способна да се сама издржава, то тужени, као отац, нема законску обавезу издржавања пунолетног детета, јер је сврха исте да пунолетном детету, на редовном школовању, омогући нормалан живот када дете то не може да омогући за себе, па пошто је тужиља имала посао а изјаснила се да је своје потребе могла у целости да задовољи, по мишљењу првостепеног суда, сврха издржавања у овом конкретном

случају отпада. С тим у вези, при одлучивању, првостепени суд је имао у виду да је очинство туженог утврђено тек пресудом Вишег суда у Јагодини од 23.10.2017. године.

Другостепени суд је, побијаном пресудом, преиначио првостепену пресуду и тужбени захтев тужиле усвојио, обавезујући туженог да јој исплати износ од 11.666,00 динара за децембар 2014.године и 17.500,00 динара месечно за период од 01.01.2015. до 31.09.2015.године, на име издржавања пошто је, по оцени другостепеног суда, тужилца од своје зараде могла да подмири само део својих потреба и то основне потребе за исхрану и становање са комуналним трошковима, гардеробу и слично, док за потребе школовања није имала довољно средстава, па је, по мишљењу другостепеног суда испуњен услов из члана 155. став 2. Породичног закона у погледу дужности туженог, као дужника обавезе издржавања да доприноси издржавању тужиле. При одлучивању, другостепени суд је имао у виду релативно кратак период трајања издржавања (9 месеци у 2015. години и 12 дана у 2014. години), те да тужени, као дужник издржавања, није доприносио издржавању тужиле током већег дела њеног школовања, а ни кроз обавезно законско издржавање до њене осамнаесте године живота, јер није био уписан као њен биолошки отац, па другостепени суд закључује да одређивање обавезе издржавања не представља очигледну неправду за туженог, у смислу одредбе члана 155. став 4. Породичног закона.

По оцени Врховног касационог суда, побијана другостепена пресуда је заснована на погрешној примени материјалног права, због чега је чињенично стање непотпуно утврђено.

Издржавање пунолетног детета прописано је одредбом члана 155. Породичног закона, тако што пунолетно дете које је неспособно за рад, а нема довољно средстава за издржавање, има право на издржавање од родитеља све док такво стање траје (став 1.). Пунолетно дете које се редовно школује има право на издржавање од родитеља сразмерно њиховим могућностима, а најкасније до навршене 26-те године живота (став 2.). Нема право на издржавање пунолетно дете ако би прихватање његовог захтева за издржавање представљало очигледну неправду за родитеље, односно друге крвне сроднике (став 4.). Критеријуми за одређивање издржавања прописани су одредбом члана 160. Породичног закона, тако што се издржавање одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања (став 1.). Потребне повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода, те других околности од значаја за одређивање издржавања (став 2.). Могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица, те других околности од значаја за одређивање издржавања (став 3.).

Из законске обавезе родитеља да, сразмерно својим могућности, издржава пунолетно дете које се редовно школује, произлази обавеза пунолетног детета да на време извршава своје школске обавезе, односно редовно полаже испите и по истеку једне школске године упише наредну годину студија, осим ако је из оправданих разлога у томе спречено. Обавезе родитеља и пунолетног детета се по правилу узајамно условљавају, тако да без извршења обавезе у односу на редовно школовање од стране пунолетног детета, не може ни да постоји обавеза родитеља, да у смислу одредбе члана 155. став 2. Породичног закона, пунолетном детету плаћа издржавање,

осим ако је до продуженог школовања дошло из оправданих разлога или заостатак у извршавању школских обавеза није знатан и не може се приписати немару детета које се школује.

У конкретном случају, тужена у школској 2014/2015 годину, у којој је уписала прву годину студија на Високој ... школи у ..., студијски смер "ВВ", није положила ниједан испит, а завршетком те школске године обновила је прву годину студија. Такав заостатак у извршавању школских обавеза не може се сматрати незнатним, а чињеница да је обновила прву годину студија на тој школи, у супротности је са тврдњом тужиље да није излазила на испите јер није могла да измирује трошкове на име школарине. Поред тога, тужиља се изјаснила у свом исказу да је у спорном периоду у ... радила, у почетку, у пекари, где је остваривала зараду од око 40.000,00 динара, а потом у теретани, где је зарађивала око 30.000,00 динара до фебруара месеца 2015. године. Изјаснила се да је радила и кад се вратила у ..., такође у теретани, и зарађивала 15-20.000,00 динара месечно и да је у периоду када је радила била у могућности да задовољи своје потребе. Тужиља има мајку која такође доприноси њеном издржавању.

На основу изложеног, остало је неутврђено да ли се тужиља, у спорном периоду, редовно школовала или то није случај, имајући у виду да није дала ниједан испит и да је обновила прву годину студија на Високој ... школи у ..., те да ли су за заостатак у њеном школовању постојали оправдани разлози. Нису утврђене ни чињенице од значаја за примену критеријума за одређивање издржавања, прописане одредбом члана 160. Породичног закона, у смислу прихода тужиље у односу на њене потребе у спорном периоду, те с тим у вези и могућности туженог, као дужника издржавања, имајући у виду да тужиља има мајку (запослена као чистачица у ...), која је, под истим условима из одредбе члана 155. став 2. Породичног закона, евентуално дужна да доприноси њеном издржавању.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка јер зависи од његовог исхода, на основу одредбе члана 163. став 4. Закона о парничном поступку.

У поновном поступку потребно је да другостепени суд при одлучивању о жалби тужиље, изјављеној против првостепене пресуде, има у виду све примедбе из овог решења, како би, на основу потпуно и правилно утврђеног чињеничног стања, имао могућност да, правилном применом материјалног права, донесе нову и на закону засновану одлуку.

Из изложених разлога Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**